

ХРОНІКА НИЩЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

«Дурень – найнебезпечніший тип людини. Дурень небезпечніший за злодія... По суті, дурні небезпечні й шкідливі тому, що розумним людям важко уявити збагнути ірраціональну поведінку».

Карло Чіолла. Закони дурості людської.

Ab ovo

Новий рік для українців почався з масованих ударів по енергетичній інфраструктурі. Росія не відмовляється від своєї мети – залишити країну у темряві та холоді. Внаслідок численних атак дронами й ракетами мільйони людей опинилися без світла й тепла. Одну з найскладніших енергетичних криз у своїй історії переживає Київ. Слюсарі аварійних бригад з усієї України працюють на межі психофізичного виснаження. У багатьох зафіксоване обмороження.

Київ – це столиця Української держави. Є Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ». Кілька витягів із Закону: «Столичний статус міста покладає на органи місцевого самоврядування та органи виконавчої влади додаткові обов'язки та гарантує цим органам надання з боку держави **додаткових прав**»; «Виконавчим органом Київської міської ради є Київська міська державна адміністрація, яка паралельно виконує функції державної виконавчої влади, що є особливістю здійснення виконавчої влади в місті Києві»; «Голова Київської міської державної адміністрації призначається Президентом України в порядку, передбаченому Конституцією та законами України»; «Територіальній громаді міста Києва в установленому законом порядку за поданням Київської міської ради **компенсуються витрати, а також збитки**, завдані їй під час проведення заходів загальнодержавного та міжнародного характеру, а так само **шкода, заподіяна в разі виникнення надзвичайних ситуацій з вини суб'єктів, підпорядкованих органам державної влади**».

Київ є центром ухвалення рішень державного масштабу. Тут розташовані всі центри управління державою: Верховна Рада, Уряд, Офіс Президента, Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ тощо. Місто має обов'язки перед усім суспільством. За життєзабезпечення органів державного управління в столиці (а це будівлі, працівники, різноманітні інституції, транспорт) передусім має відповідати уряд. Не місцева влада (Київська міська рада, Київська міська державна адміністрація), а уряд. За відсутності чи неналежне виконання поставлених перед ППО завдань відповідає не міська влада. **«Виконавча влада повинна бути і компетентна, і некорумпована»** (Богдан Гаврилишин, видатний український, канадський та швейцарський економіст, громадський діяч і меценат, співзасновник Світового економічного форуму в Давосі та член Римського клубу).

Поки кияни (і не лише вони) потерпають без світла

та тепла, у Верховній Раді урядовці хвацько звітують про захист об'єктів, парламентарі емоційно обговорюють скандальні звіти міністрів та реальні масштаби корупції в енергетичному секторі.

Але потяг, енергетичний, рушив. Давно. Боржомі пити запізно. На календарі 2026 рік, не 2022-й, коли українцям на голову впало щось майже несподіване. Хоча ні. Все було очікувано й передбачувано...

Минув, збіг у смертельному протистоянні з ворогом 2023-й, 2024-й, 2025-й... Що було зроблено, щоб наша енергетика була надійно захищена? Чому відповідальних за її стан чомусь не примусили замислитись удари по газовидобуваючій інфраструктурі Полтавщини й Харківщини? Де обіцяні мегавати, гігавати?

Куди щезла, заподілась, розчинилась величезна фінансова допомога Заходу, спеціально виділена для закупівлі обладнання та нову генерацію. Чому за три роки не були захищені трансформатори залізобетонними саркофагами конструкціями, це першочергове питання! Чого бракувало? Грошей? Бажання? Людей? Підрядників? Бетону і арматури? Чи розуму й інтелекту?

Згадаймо сумну долю трипільської ТЕС, яка забезпечувала половину потреб в електроенергії Києва і Київської області. Восени 2023 року тодішній Міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков і заступник міністра інфраструктури України Мустафа Найєм звітували, що захист збудовано. Щоправда згодом з'ясувалось, що в Трипільській ТЕС захист був тільки першого рівня – габіони (просторова сітчаста конструкція, заповнена сипучими матеріалами і мішки з піском, які можуть захистити тільки від уламків дронів або ракет, а не від прямих влучань. ТЕС зруйнована.

Нардеп Олексій Кучеренко, заступник голови комітету з питань енергетики, розповідає про знищений трансформатор на Чернігівщині вартістю 7 млн доларів, який був захищений тільки мішками з піском...

Мільярди гривень були виділені на такі об'єкти. Куди щезли кошти? В мішках з піском опинились? Літом пісок з них висипається, бо під дією ультрафіолетових променів мішки розкладаються.

Це диверсія або від тупості, або від непрофесійності. Чи, можливо, спрацював провокаційний заклик, який був розміщений 2019 року на футболці Євгена Кошового, члена команди 95 кварталу, під час виборів президента – «Творі бардак, ми здесь праеждам»?

Ті, хто в Україні «праеждам», не вміють мислити стратегічно. Вони бояться брати на себе ризики і відмовляються працювати в умовах невизначеності. Маючи до-

свід одноманітної роботи, погано уявляють майбутнє, не вірять, що майбутнє можна прогнозувати.

Хто винен і що чинити? В будь-якому разі причетні до катастрофи в енергосекторі мають бути покарані й позбавлені можливості далі шкодити Україні.

Найдрастичніші проблеми для енергетичного сектору були закладені в 2022-2023 рр. Прем'єр-міністром тоді був Дмитро Шмигаль. Тепер він уже в іншій іпостасі пояснює, що треба виправляти, змінювати, встановлювати когенераційні установки, радить, як треба оперативно вирішувати проблеми з укриттями енергетики. Що/хто раніше заважало/заважав? Міністр енергетики України Герман Галущенко, який відмовлявся від японських когенераційних установок?..

Складається враження, що за чотири роки війни влада майже нічого не зробила для підвищення безпеки країни в енергетичній сфері. Маємо закономірний наслідок безвідповідальності, корупції і безладу в державному управлінні. Дещо прояснилось 11 листопада 2025 року, коли на сайті НАБУ з'явилося сенсаційне повідомлення: «НАБУ та САП викрили діяльність злочинної організації, до складу якої входили чинні та колишні посадовці енергетичної сфери, відомий у медіа бізнесмен, інші особи. Її учасники вибудували масштабну корупційну схему впливу на діяльність стратегічних підприємств державного сектору, зокрема АТ «НАЕК «Енергоатом», отримання неправомірної вигоди та відмивання коштів» (<https://nabu.gov.ua/news/operaciia-midas-vykryto-vysokorivnevu-zlochynnu-organizaciiu-shcho-diiala-u-sferi-energetyky/>).

Але це трапиться щойно наприкінці 2025-го. А перед тим що було? Як мовиться, почнемо **ab ovo – від витоків**. Як і хто саме маловав велетенську картину з різнобарв'я корупційних скандалів, саботажу реформ і зрад, яка врешті-решт перетворилась у ледь не фатальний для країни провал підготовки до зими.

Скористаймося допомогою ШІ: «Олексій Данілов та Олексій Резніков, перебуваючи на ключових посадах в Україні під час повномасштабного вторгнення, неодноразово наголошували на критичній важливості захисту інфраструктури, зокрема енергетичної та критичної, вимагали посилення ППО (у т.ч. через сучасні системи, як IRIS-T, Patriot), залучення міжнародної допомоги та акцентували на стійкості суспільства, як головній обороні проти російських атак, закликаючи до консолідації всіх зусиль для захисту життєво важливих систем від ракетних ударів.

Обидва чиновники постійно підкреслювали, що Росія цілить саме в енергетичну інфраструктуру для територізації населення та знищення економіки».

6 грудня 2022 року в етері телемарафону начальник Головного управління розвідки Міноборони Кирило Буданов наголосив, що російська армія вже давно увійшла до критичного мінімуму за запасами високоточної зброї: «**Так, насправді запаси високоточного озброєння у РФ уже підходять до завершення. Вони вже давно увійшли до критичного мінімуму. Однак, як бачимо, вони вирішили йти до кінця, тобто до нуля. Що, в принципі, дуже погано для Російської Федерації**» (<https://nv.ua/ukr/opinion/engels-vibuhi-skilki-urf-zalishilosya-raket-ostanni-novini-50289104.html>).

Інформація від головного розвідника держави діяла заколисуюче, заспокоююче. Ще б пак. «Запаси ви-

сокоточного озброєння у РФ уже підходять до завершення»!..

Без коментарів.

Того ж дня секретар РНБО Олексій Данілов також заявив, що Росії вистачить ракет ще на три-чотири масовані ракетні атаки територією України.

Та запасів ракет у ворога виявилось багато. Дуже багато. Аж занадто. Інтенсивні обстріли мирних українських міст і сіл тривають донині...

20 жовтня 2023 року в етері Українського Радіо О. Данілов запевнив, що **енергосистема України захищена краще, ніж торік**: «Відносно захисту енергосистеми у нас відбулося чотири засідання ставки Верховного головнокомандувача, та засідання Ради національної безпеки і оборони. <...> Те, що стосується підготовки до зими – на сьогодні це питання номер один для того, щоб наші громадяни якомога менше потерпали від ракетних ударів по об'єктах нашої критичної інфраструктури, які божевільна Росія постійно завдавала взимку. **Я думаю, що ми будемо більш підготовлені, ніж це було торік.** Тому що ми маємо вже досвід, ми розуміємо що і звідки чекати».

Тут ключове – «**я думаю**». Думати можна про що завгодно. Але ж існує об'єктивна реальність... Що насправді відбувалося у владних коридорах? Якою інформацією володіли втаємничені державні мужі? Що чинили?..

Про тактику і стратегію, або Блекаут за розкладом

22 січня 2026 року під час Українського сніданку на Всесвітньому економічному форумі в Давосі віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Тарас Качка пояснив, чому Україна не отримала Taurus і Tomahawk. За його словами, **це трапилось через корупційні скандали та помилки влади – рішення Верховної Ради, ухвалене в липні 2025 року, яке обмежувало повноваження антикорупційних органів. «Але свої помилки ми виправили»**, – запевнив Т. Качка (<https://kyiv24.news/news/ukrayina-notrymala-taur-...>).

Через безглузду атаку влади на НАБУ та САП України втратила змогу отримати від Заходу далекобійні ракети. У висліді наша ППО не змогла захистити об'єкти енергетики. У результаті блекауту та зруйнована енергетика. Хто відповідь за енергетичну поразку і чи будуть покавні внутрішні вороги, які стали союзниками «недопалка»?

Маємо наочне підтвердження браку стратегічного мислення у вищого керівництва держави. Згадалась невесела сентенція: «У мене немає часу думати стратегічно. Я часто думаю тактично в інтересах України». Така невиразна позиція перетворюється в проблему для держави, для суспільства. Стратег має вміти задавати собі питання: що буде, якщо. Стратег відрізняється здатністю прогнозувати, вміє правильно визначити суть задачі, не боїться обговорювати стратегічні проблеми з фактивними в цій сфері, вміє об'єднати в єдину переконливу картину інформацію, отриману з різних джерел. А ще стратег вміє працювати в умовах невизначеності...

«У країні немає глобальної стратегії, немає стратегії перемоги: перемоги не тільки у війні, а й в освіті, в науці, в економіці та в ЗМІ, – каже академік Ярослав Яцків. – І доки українці не зрозуміють, що майбутнє

залежить від їхніх власних перемог та власного мислення, майбутнього у нас не буде».

27 вересня 2025 року на пресконференції в Києві Зеленський самовпевнено заявив: *«Якщо Росія ставить ціль блекауту в Україні і ставить цю ціль кожну зиму в Україні, я не впевнений, що відповідь від нас і інших партнерів повинна бути інша... Якщо погрозують блекаутом, наприклад, столиці України, то повинні знати в Кремлі, що буде блекаут в столиці Росії».*

Блекауту в Москві не сталося. Світло погасло в Києві, Чернігові, в Сумах, в Шостці... **«В Україні відбувся блекаут»** – заголовок статті, оприлюдненої 31 січня 2026 року на сайті «Економічної правди». Констатовано, що в енергосистемі України сталася системна аварія внаслідок якої знеструмлено значну частину України.

Чомусь згадалися обіцяні в листопаді 2024 року 3 тисячі ракет, які мали вдарити по ворогу і забезпечити блекаут в Москві...

Захист енергетичної інфраструктури давно викликав занепокоєння у спеціалістів. Так, у **липні 2024 року** Максим Шкіль, власник компанії Autostrada, одного з найбільших підрядників із будівництва захисних споруд на енергооб'єктах, звинуватив Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала у порушенні рішення Ставки і РНБО та особистому блокуванні фінансування будівництва третього рівня захисту для енергетичних об'єктів, що стало причиною неготовності захисту інфраструктури та подальшого енергетичного колапсу в країні (<https://glavcom.ua/economics/finances/zakhist-enerhetichnoji-infrastrukturi-vidomij-biznesmen-zvinuvativ-hlavu-urjadu-u-zrivi-budivnitstva-1007838.html>).

3 липня 2024 року на своїй сторінці у Facebook (https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=26198433823103566&id=100000909172681&mibextid=WUal2a&rdid=UEvvGpqRs6fYyiv2) військової експерт, головний редактор видання Цензор Юрій Бутусов написав: «Критично важливо, щоб Ставка Верховного головнокомандувача розглянула питання будівництва захисних споруд для енергосистеми. Ось тут у матеріалі статистика щодо плану будівництва захисних споруд, і щодо стану виконання робіт. Організація та стан будівництва по деяких важливих напрямках провальний, стратегічно важлива робота фактично саботується, ми втрачаємо шанси зберегти дороговартісні енергооб'єкти. Це відповідальність прем'єр-міністра Дениса Шмигала, і він

має відзвізувати про причини провалів. Якщо якісь угруповання у владі не поділили гроші, якщо ці підрядні організації не підходять, то заміняйте їх, але не зупиняйте роботи, кожен день важливий».

26 серпня 2024 року в інтерв'ю «Економічній правді» (<https://epravda.com.ua/interview/2024/08/26/718447/>) Максим Шкіль заявив, що, за його даними, другий рівень захисту (від безпілотників – О. Р.) профінансований на 50% від мінімальної потреби. Третій рівень захисту (від ракет – О.Р.) профінансований на 10% від того, що було запроєктовано. І далі: «Наразі захист енергетичних об'єктів у тому обсязі, який доручив керівник держави, не виконаний. Той захист, який побудований, великою мірою зроблений на ентузіазмі, на патріотизмі, на відповідальності будівельних підрядних організацій».

«Захист енергооб'єктів, новий підхід до державних капітальних інвестицій та збільшення фінансування програм відновлення, – Денис Шмигаль про напрями роботи Уряду» – насправді інтригуючий заголовок матеріалу, поміщеного на Урядовому порталі **3 січня 2025 року**. Читаємо: «Відновлення та захист енергооб'єктів – ключові завдання на цей рік. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль під час засідання Кабінету Міністрів 3 січня. Він додав, що Уряд також продовжить розвиток розподіленої генерації та розбудову інфраструктури. Це своєю чергою дасть можливість імпортувати більше електроенергії з Європи...».

Хтось повірив у багатообцяючі запевнення? Можливо. Але...

13 жовтня 2025 року відбулося засідання Ставки Верховного Головнокомандувача. Головною темою були захист і відновлення енергетики після російських ударів. «Провів сьогодні Ставку, повідомив Володимир Зеленський. – Питання номер один – захист і відновлення енергетики. Були доповіді щодо ремонтних робіт у регіонах після російських ударів. Вдячний усім, хто залучений і працює фактично цілодобово, – часто це справді героїчні зусилля наших енергетиків, ремонтних бригад, ДСНС України».

20 жовтня 2025 року чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача. Йшлося про **енергетичну безпеку, захист енергооб'єктів та підготовка до опалювального сезону**. За словами президента, Україна готує «повний спектр відповідей» на терор РФ проти енергосистеми. Одне слово, діємо потужно та незламно.

Хто винен і що робити

17 листопада 2025 року політолог Ігор Рейтерович в етері Radio NV розповів, що офіційно за Енергоатом відповідало не Міністерство енергетики, а Міністерство економіки, яке до липня очолювала міністерка енергетики Юлія Свириденко (<https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/operaciya-midas-reyterovich-poyasniv-yaku-vidpovidalnist-za-energoatom-nese-sviridenko-50561315.html>). «З одного боку, вона була на попередній посаді, і вона прогавила те, що відбувається в Енергоатомі. І потім вона вже була на посаді прем'єр-міністра України... Хтось каже, не так довго, але вже можна було розібратися, і вона теж нічого цього не помічала. Це при тому, що було дуже багато різноманітних журналістських розслідувань, і в цих журналістських розслідуваннях вказувалося на можливі проблеми, які існують в цій сфері», – заявив політолог.

29 грудня 2025 року, вже в іпостасі міністра оборони, Денис Шмигаль повідомив, що перші оператори критичної інфраструктури (енергетика, ОПК) встановили засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ) для захисту від ударів. Мовляв, встановлене обладнання вже забезпечує захист їхніх об'єктів. Цей експериментальний проєкт дозволяє пришвидшити захист енергетичної та критичної інфраструктури

Новинний youtube-канал «Час Прядко» повідомляв, що з моніторингових каналів надходили тривожні застереження: «**14 січня 2026 року** війська росії цілий день готувалися до атаки – ЗСУ фіксують безпрецедентну повітряну розвідку над Києвом – такого не було вже давно. Над містом та областю кружляли розвіддрони, під прицілом – ТЕЦ, ГЕС та ключові об'єкти інфраструктури. За даними аналітиків, росія готова задіяти 800 повітряних цілей: до 700 ударних дронів з різних напрямків, до 30 комплексів «Іскандер» біля кордону, 8 МіГ-31К з ракетами «Кинджал» та до 20 «Калібрів» з кораблів у Чорному морі» (<https://www.facebook.com/watch/?v=25709584955398423>).

14 січня 2026 року Денис Шмигаль, кандидат на посаду міністра енергетики і першого віце-прем'єра у своєму виступі перед народними депутатами у Верховній Раді констатував: «Ситуація у столиці така складна, бо Київ заявив гірше підготувався до російських атак на енергосистему, ніж Харків, тому зараз треба вживати кризових заходів».

Того ж дня під час свого виступу в парламенті нардепка Вікторія Сюмар висловилася доволі жорстко: «Після трьох наших виступів із закликом до присутньої в залі прем'єрки, Юлія Свириденко таки вийш-

ла на трибуну, щоб розказати про ситуацію з енергетикою. Даруйте, але її виступ нагадав мені нарізку з телеграм-каналів – **якщо обстрілів не буде, буде краще, генераторами гріємо великі будинки** і тд. Чесно кажучи, мене досі шокує відсутність будь якого-навіть тактичного бачення і вміння жити одним днем у нинішньої влади <...> Так, українську енергетику знищують російські атаки. Але це не перший рік війни, ми за чотири роки не мали права не підготуватися».

16 січня 2026 року під час години запитань до уряду у Верховній Раді уже перший віцепрем'єр-міністр, міністр енергетики Денис Шмигаль запевнив, що захист другого рівня, збудований на об'єктах енергетичної інфраструктури, довів свою ефективність і дозволяє зберігати критично важливе трансформаторне обладнання у разі масованих атак: «Фактично пасивний захист, так званий другого рівня, довів сьогодні свою ефективність. Він зберігає трансформаторне обладнання». За словами Шмигаль, в Україні розроблені дев'ять різних типів і рівнів захисту для об'єктів критичної інфраструктури, не лише енергетичної. В енергетичному секторі захисні споруди зведені на переважній більшості підстанцій.

Повіriamo?

Ексміністерка енергетики Світлана Гринчук вважає, що влада, готуючи країну до зимових викликів в енергетиці, «робила все по максимуму», однак, за її словами, «не може працювати фізичний захист на 100% без ефективної роботи ППО». Про це Гринчук сказала в ефірі Радіо Свобода 19 січня (<https://www.radiosvoboda.org/a/news-hrynchuk-enerhetyka-mindichheit/33654071.html>). Пряма мова: «На той час (з вересня – О. Р.) у нас тривали і планові, і екстрені роботи з відновлення, ремонтні роботи, і на той час було підготовлено достатньо генерації для роботи взимку навіть при таких температурах. Але ми бачимо, що з кінця вересня, особливо активно жовтень і листопад, росіяни прицільно атакують балістикою комбіновано з дронами, наші енергооб'єкти. Якщо ми зараз будемо говорити про типи захисту, то вони також постійно готувалися протягом всіх цих років – і фізичний захист, і ремонтне обладнання, і ППО».

Повіriamo?

27 січня над Києвом декілька годин знову нахабно кружляв ударний дрон, який за допомогою Starlink і камер збирав розвідувальні дані (<https://tsn.ua/ukrayina/nad-kyuevom-dekilka-hodyn-kruzliav-shakhed-ekspert-rozpoviv-shcho-zadumaly-okupanty-3008945.html>). «Це сучасна загроза, від якої треба шукати рішення. І це не про

те, що на четвертий рік війни ми не здатні протидіяти такій загрозі. Це про те, що у світі поки що не існує готових технологій, які могли б повністю забезпечити захист», – пояснив експерт з питань авіації Анатолій Храпчинський.

29 січня відбулося чергове засідання Тимчасової слідчої комісії (ТСК) Верховної Ради щодо «Міндич-Гейту». Після нього голова ТСК Ярослав Железняк напів: «Фактично, через 2,5 місяця після викриття найбільшої корупції в історії країни уряд так і не провів презавантаження навіть основних енергетичних підприємств. <...> За результатами вивчення документів і заслуховування всіх осіб ми, як ТСК, надішлемо заяву до НАБУ і САП про вчинення злочину посадовими особами» (<https://thepage.ua/ua/news/nardepi-postaralisya-ne-dati-zatihnuti-roboti-z-rozchishennya-zavaliv-mindichgejtu/amp>). «Країна втрачає півтора мільярда» – так народний депутат Я. Железняк прокоментував скандальний аукціон з продажу електроенергії Енергоатомом (<https://biz.nv.ua/ukr/markets/zheleznyak-ociniv-zbitki-derzhavi-u-pivtora-milyarda-cherez-skandalniy-aukcion-energoatoma-50579380.html>). Йдеться про те, що приватні трейдери закупили значний обсяг електроенергії перед дорожчанням й продали одразу після підняття цін. На цьому «Енергоатом» втратив близько 2 мільярди гривень.

Без коментарів.

31 січня Павло Розенко, колишній Міністр праці та соціальної політики України і колишній віцепрем'єр-міністр, в етері «Телеканал Прямий» (<https://www.youtube.com/watch?v=E7bw8QBQuVU>) розповів, як слід міндичгейту привів до Юлії Свириденко. Запрошений до розмови відомий експерт детально проаналізував скандальну ситуацію, назвавши прізвища винних. Цитата: «Я не розумію, яких ще системних змін по подоланню корупції ми хочемо бачити, коли сьогодні так званим очищенням енергетичної сфери займаються ті ж самі люди, які організовували схеми в енергетичній сфері протягом останніх двох-трьох років».

Розенко уточнює, що «Енергоатом» був підпорядкований не Міністерству енергетики, а Міністерству економіки. Коли створювалася енергетична корупційна гідра Міністерство економіки очолювала Юлія Свириденко.

Її перший заступник, Олексій Соболев, опікувався енергетикою. Сьогодні він міністр економіки. Пряма мова: «І дуже смішно зараз чекати від цих людей, які створювали ці схеми, що вони зараз з ними будуть боротися».

Розенко стверджує, що під час війни об'єкти енергетики не були захищені свідомо (це зафіксовано на плівках НАБУ і САП), що кошти, які мали йти на захист енергооб'єктів, розграбовувалися свідомо. І сьогодні вся країна, не лише Київ, сидить на графіках жорстких відключення, сидить без світла, без тепла. Це результати корупційної діяльності в енергетичній сфері. Відповісти за це, на думку Розенка, передусім мають ті люди, які курували «Енергоатом». Пряма мова: «І сьогодні смішно виглядає, що Свириденко і Соболев, які відповідальні за діяльність «Енергоатому, зараз роблять вигляд, що борються з корупцією. <...> Ми бачимо, що в уряді ніхто не зацікавлений реально боротися з корупцією в енергетичній сфері, яка сьогодні, вбиває Україну».

Лана Зеркаль, експертка міністра енергетики, незвичайна і повноважна амбасадорка, слушно зауважує, що **шансів пропетляти не залишилося**: «Появу чергового віртуального 1 гігавату генерації вчора оголосила прем'єрка Свиріденко. Це якась магічна цифра, яка періодично збуджує уяву посадовців і нагадує кота Шредінгера. Водночас вона не має нічого спільного з реальністю і не збільшує обсяги світла і тепла в оселях українців. Тільки створює інформаційний шум та враження бурхливої активності зі створення чергових координаційних штабів. Зрозуміло, що спробами сильно «махати руками» зараз прикривається повний провал у підготовці до зими на всіх рівнях та відсутність злагодженої роботи різних інституцій: уряду, регулятора, місцевої влади» (<https://censor.net/ua/blogs/3599264/chomu-virtualn-g-gavati-ne-gr-yut-osel-ukra-nts-v>).

Люди втомилися не так од підступів жорстокого агресора, як від зради тих, хто нищить віру у справедливість – безпідставно арештовує героїв, судить їх і ув'язнює, виправдовує негідників. Знецінився сенс поняття «перемога». Воно перетворилось на порожнє слово, бо морозна сніжна реальність без світла і тепла надії не додає.

Це ще не крах. Попри холодомор і воєнні втрати, запілля ще тримається на моральному запалі 2022 року. Героїчно тримається фронт. Але якщо не будуть покарані винуваті, не відбудеться радикальне очищення Авгієвих конюшень влади від корупції й зради (без допомоги вігілантів), то 2026 рік, ймовірно, може зламати суспільство.

Мусимо вижити і перемогти. Інакше навіщо все це було – Помаранчева революція, Революція гідності, АТО...

Народний депутат Роман Костенко, секретар парламентського Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, полковник СБУ, «кіборг», учасник бойових дій після повномасштабного вторгнення РФ заявив, що Україна має знищити Російську Федерацію заради свого виживання: *«У нас вибору іншого немає. Або здатись і потім терпіти наслідки окупації. І я не знаю скільки людей виживе після цього. Або битися. Немає просто вибору. Хто б там що не говорив, хто б там не не виступав проти війни, я теж проти війни, але питання в тому, що вибору немає іншого. Або вмерти, або зни-*

щити Російську Федерацію. От і все. От подивіться на окуповані території, що вони роблять з людьми» (<https://www.youtube.com/watch?v=yzhqD4QpD7M&t=1490s>).

Чи почують посполиті? Чи зроблять висновок? Помовчимо.

Відомий німецький нейрофізіолог і когнітивіст Герхард Рот прийшов до висновку, що спроби переконувати більшість людей за допомогою раціональної аргументації впереваж марні. Лише 15-20 відсотків індивідів здатні спонтанно реагувати на раціональні докази та самостійно мислити.

А тим часом в Україні ймовірно і справді наближається жорстка гуманітарна катастрофа.

Хто винен? Згадався Джордж Орвелл: «Люди, які голосують за невдах, злодіїв, зрадників і шахраїв – не їхні жертви. Вони співучасники».

Що робити? «Країну треба докорінно трансформувати. Усе, абсолютно все треба міняти – структуру політичної влади, економічну систему, соціальну політику, екологічну, всі органи влади. Все потрібно тотально змінювати» (Богдан Гаврилишин).

P. S.

Андрій Рева, міністр соціальної політики України в 2016-2019 роках, пояснює, чому провал захисту енергетики має персональну відповідальність і що робити негайно: *«Коли почалась війна, ми втратили Запорізьку атомну електростанцію. Мінус шість енергоблоків, кожен з них мільйонник. Це 40% атомної генерації в один момент. Завдяки шахидам в Криму, завдяки безпечності і завдяки злочинній халатності президента України Володимира Зеленського. <...> Рашисти спочатку, як ви пам'ятаєте, були по нашим високовольтним трансформаторам, Намагалися створити блекаут. Не вийшло. І з 2024 року вони перейшли до системних ударів по генерації. Вони практично вивели із ладу всі наші потужні гідроелектростанції. Розбомбили практично всю теплову генерацію. А тепер ударили по теплоелектроцентралям в Києві: ТЕЦ4, ТЕЦ5 і ТЕЦ-6. <...> У чому стратегічна помилка була після ударів 22-го року? Зосередились на будівництві захисних споруд навколо об'єктів енергетики. Мало того, що їх не добудували, мало того, що там закопали мільярди гривень. Вони виявились неефективними. Тому що будь-яка ракета, яка прилітає в захисну споруду, все одно її руйнує. Мораль номер один: потрібно посилювати протиповітряну оборону і визначити перелік об'єктів, які повинні захищатися стаціонарними зенітно-ракетними комплексами проти крилатих ракет, проти балістичних ракет. Я розумію, що ця задача повністю виконати неможливо без допомоги західних союзників. І треба ставити питання про збільшення зенітно-ракетних систем. Треба і повністю змінювати підходи до боротьби з шахедами»* (<https://www.youtube.com/watch?v=eakURoxLGAk>).

Висновок. Державному проводу потрібне стратегічне мислення, потрібна єдність запілля, яке, попри шалений опір п'ятої колонії, має здолати корупцію, знищити ворожу агентуру і допомогти фронту.

Олег К. РОМАНЧУК